

het Evangelie naar
++ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ++
JOHANNES
studie 8

5 november 2015
Bodegraven

terugblik...

- ❑ Johannes 3:
 - het nachtelijke gesprek tussen Nicodemus, "de leraar van Israël" en Jezus
- ❑ onderwerp: wedergeboorte (lett. *van boven gegenereerd worden*)
 - bekend vanuit de Tenach;
 - o.a. Ezech.36: water en Geest die nieuw leven voortbrengen;
 - nieuw leven = opstandingsleven, waarvan Christus de eersteling zou zijn;
 - Gilgal (lett. wentelen) verwijst in type hier ook naar.

Johannes 3

¹¹ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u:
wij spreken van wat wij weten
en wij getuigen van wat wij gezien hebben,
en gij neemt ons getuigenis niet aan.

ΑΜΗΝ	ΑΜΗΝ	ΛΕΓΩ	ΣΟΙ
amen	amen	ik-zeg	totjou
voorwaar	voorwaar	Ik zeg	u

Johannes 3

¹¹ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u:
wij spreken van wat wij weten
en wij getuigen van wat wij gezien hebben,
en gij neemt ons getuigenis niet aan.

= Johannes de Doper en ik >

ΟΤΙ Ο	ΟΙΔΑΜΕΝ	ΛΑΛΟΥΜΕΝ
dat	wat	wij-hebben-waargenomen wij-spreken
-	van wat wij weten	wij spreken

ΚΑΙ Ο	ΕΩΠΑΚΑΜΕΝ	ΜΑΡΤΥΡΟΥΜΕΝ
en	wat	wij-hebben-gezien wij-geven-getuigenis
en	van wat wij hebben gezien	wij getuigen

Johannes 1

⁶ Er trad een mens op,
van God gezonden,
wiens naam was Johannes;
⁷ deze kwam als **getuige**
om van het licht te **getuigen**,
opdat allen door hem geloven zouden.

= het woord!; 1:4

Johannes 1

¹⁵ **Johannes heeft van Hem getuigd** en heeft geroepen, zeggende: Deze was het, van wie ik zeide: Die na mij komt, is voor mij geweest, want Hij was eer dan ik.
(...)

³² En **Johannes getuigde** en zeide: Ik heb aanschouwd, dat de Geest nederdaalde als een duif uit de hemel, en Hij bleef op Hem.
(...)

³⁴ En ik heb gezien **en getuigd**, dat deze de Zoon van God is.

Johannes 3

¹¹ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u:
wij spreken van wat wij weten
en wij getuigen van wat wij gezien hebben,
en gij neemt ons getuigenis niet aan.

lett. jullie-nemen:

> de leidslieden van Israëel

ΚΑΙ ΤΗΝ ΜΑΡΤΥΡΙΑΝ

en de getuigenverklaring

en - getuigenis

ἡΜΩΝ ΟΥ

van-ons niet

ons niet

ΛΑΜΒΑΝΕΤΕ

!jullie-nemen-in-ontvangst

gij neemt aan

Johannes 3

¹² Indien Ik ulieden
van het aardse gesproken heb,
zonder dat gij gelooft,
hoe zult gij geloven,
wanneer Ik u van het hemelse spreek?

het voorgaande, o.a. 'wedergeboorte'

ΕΙ	ΤΑ	ΕΠΙΓΕΙΑ	ΕΙΠΟΝ	ΥΜΙΝ
indien	de	op-aardse-dingen	ik-zei	totjullie
indien van het aardse			Ik heb gesproken ulieden	

ΚΑΙ	ΟΥ	ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ
en	niet	jullie-geloven
dat zonder gij gelooft		

Johannes 3

¹² Indien Ik ulieden
van het aardse gesproken heb,
zonder dat gij gelooft,
hoe zult gij geloven,
wanneer Ik u van het hemelse spreek?

meerv. "de hemelse (dingen)"
nl. de verhoogde (en verborgen!) Christus
zie volgende verzen

ΠΩΣ	ΕΑΝ	ΕΙΠΩ	ΥΜΙΝ
hoe ?	in-het-geval-dat	(dat)-ik-zal-zeggen	totjullie
hoe	wanneer	Ik spreek	u

ΤΑ	ΕΠΟΥΡΑΝΙΑ	ΠΙΣΤΕΥCΕΤΕ
de	op-hemelse-dingen	jullie-zullen-geloven
van het	hemelse	gij zult geloven

Johannes 3

¹³ En niemand is opgevaren naar de hemel,
dan die uit de hemel nedergedaald is,
de Zoon des mensen.

vanaf hier is het commentaar (geen rapportage)
van Johannes: woorden van na de hemelvaart.

ΚΑΙ ΟΥΔΕΙΣ ΑΝΑΒΕΒΗΚΕΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟΝ

en niemand is-omhoog-gegaan tot-in de hemel

en niemand is opgevaren naar de hemel

Johannes 3

¹³ En niemand is opgevaren naar de hemel,
dan die uit de hemel nedergedaald is,
de Zoon des mensen.

Henoch en Elia zijn van een ander soort...

- ❑ Henoch werd overgezet; Hebr.11:5
- ❑ Elia is teruggekeerd op aarde omdat hij later de latere koning Joram een brief van hem kreeg (2Kron.21:12)

ΚΑΙ ΟΥΔΕΙΣ ΑΝΑΒΕΒΗΚΕΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟΝ

en niemand is-omhoog-gegaan tot-in de hemel

en niemand is opgevaren naar de hemel

ΕΙ ΜΗ Ο ΕΚ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ ΚΑΤΑΒΑΙ

indien toch-niet degene van-uit de hemel neerdalende

dan - die uit de hemel is nedergedaald

Johannes 3

¹³ En niemand is opgevaren naar de hemel,
dan die uit de hemel nedergedaald is,
de Zoon des mensen.

Joh 6:38

Want Ik ben van de hemel nedergedaald,
niet om mijn wil te doen,
maar de wil van Hem, die Mij gezonden heeft.

Joh 6:41

De Joden dan morden over Hem,
omdat Hij gezegd had: Ik ben het brood,
dat uit de hemel nedergedaald is,

ΕΙ	ΜΗ	Ο	ΕΚ	ΤΟΥ	ΟΥΡΑΝΟΥ	ΚΑΤΑΒΑC
indien	toch-niet	degene	van-uit	de	hemel	neerdalende
dan	-	die	uit	de	hemel	is nedergedaald

Johannes 3

¹³ En niemand is opgevaren naar de hemel,
dan die uit de hemel nedergedaald is,
de Zoon des mensen.

lett. de zoon van-de mens
Psalm 8:6 >

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

de Zoon van-de mens

de Zoon des mensen

Psalm 8 (St.Vert.)

⁵ Wat is de mens,
dat Gij zijner gedenkt,
en de zoon des mensen,
dat Gij hem bezoekt?

⁶ En hebt hem een weinig minder gemaakt
dan de engelen,
en hebt hem
met eer en heerlijkheid gekroond?

lett. **BEN ADAM**

Psalm 8 (St.Vert.)

(...)

⁶ En hebt hem een weinig minder gemaakt
dan de engelen,
en hebt hem
met eer en heerlijkheid gekroond?

Hebr.2:9

... wij zien Jezus,

die voor een korte tijd

beneden de engelen gesteld was

VANWEGE HET LIJDEN DES DOODS,

(opdat Hij door de genade Gods
voor een ieder de dood zou smaken),
met heerlijkheid en eer gekroond.

Johannes 3

¹⁴ En gelijk Mozes
de slang in de woestijn verhoogd heeft,
zo moet ook de Zoon des mensen
verhoogd worden,

beschreven in Num.21:8 e.v.

- ❑ op een "staak" (nes = banier, vaandel);
- ❑ vergl. esculaap

ΚΑΙ ΚΑΘΩΣ ΜΩΥΣΗΣ ΥΨΩΣΕΝ

en zo-als Mozes verhoogt

en gelijk Mozes

ΤΟΝ ΟΥΝ ΕΝ ΤΗ ΕΡΗΜΩ

de slang in de woestijn

de slang in de woestijn

Johannes 3

¹⁴ En gelijk Mozes
de slang in de woestijn verhoogd heeft,
zo moet ook de Zoon des mensen
verhoogd worden,

verwijst naar "de hemelsen" (3:12)

☐ zie Ps.110:1 & Jes.52:13

ΟΥΤΩC	ΥΨΩΘΗΝΑΙ	ΔΕΙ
zó	verhoogd-te-worden	het-is-bindend
zó ook	worden verhoogd	moet

ΤΟΝ	ΥΙΟΝ	ΤΟΥ	ΑΝΘΡΩΠΟΥ
de	Zoon	van-de	mens
de	Zoon	des	mensen

Psalm 110

¹ Van David. Een psalm.

Aldus luidt het woord des HEREN
tot mijn Here:

Zet u aan mijn rechterhand,
totdat Ik uw vijanden gelegd heb
als een voetbank voor uw voeten.

= de Heer van David én zijn zoon!;
Mat.22:45

Jesaja 52:13

¹³ Zie, mijn knecht zal voorspoedig zijn,
hij zal verhoogd,
ja, ten hoogste verheven zijn.

¹⁴ Zoals velen zich over u ontzet hebben
(zozeer misvormd, niet meer menselijk was
zijn verschijning, en niet meer als die der
mensenkinderen zijn gestalte)

¹⁵ zo zal hij vele volken doen opspringen,
om hem zullen koningen verstommen,
want wat hun niet verteld was, zien zij,
en wat zij niet gehoord hadden,
vernemen zij.

Johannes 3

¹⁵ opdat een ieder, die gelooft,
in Hem eeuw-ig leven hebbe.

leven is gelegen Hem die *verhoogd* is
(= opgestaan en opgevaren)

INA	ΠΑC	O	ΠICTEYΩN	EN	ΑΥΤΩ
opdat	elke	degene	gelovende	in	hem
opdat	een ieder	die	gelooft	in	Hem

ΕΧΗ	ZΩΗΝ	ΑΙΩΝΙΟΝ
(dat)-hij-zal-hebben	leven	aeonisch
hebbe	leven	eeuwig

Johannes 3

¹⁶ Want alzo lief

heeft God de wereld gehad,
dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft,
opdat een ieder, die in Hem gelooft,
niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe.

= op deze wijze

ΟΥΤΩΣ ΓΑΡ ΗΓΑΠΗΣΕΝ Ο ΘΕΟΣ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

zó want heeft-lief de God de wereld

alzo want heeft liefgehad - God de wereld

Johannes 3

¹⁶ Want alzo lief
heeft God de wereld gehad,
dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft,
opdat een ieder, die in Hem gelooft,
niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe.

aorist = feit, onbepaalde tijd

ΟΥΤΩΣ	ΓΑΡ	ΗΓΑΠΗΣΕΝ	Ο	ΘΕΟΣ	ΤΟΝ	ΚΟΣΜΟΝ
zó	want	heeft-lief	de	God	de	wereld
alzo	want	heeft liefgehad	-	God	de	wereld

Johannes 3

¹⁶ Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe.

lett. de God de wereld

ΟΥΤΩΣ ΓΑΡ ΗΓΑΠΗΣΕΝ Ο ΘΕΟΣ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

zó want heeft-lief de God de wereld

alzo want heeft liefgehad - God de wereld

Johannes 3

¹⁶ Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe.

vergl. *monogenes* > Hebr.11

ΩCΤΕ ΤΟΝ ΥΙΟΝ ΤΟΝ ΜΟΝΟΓΕΝΗ ΕΔΩΚΕΝ

zodat de Zoon de enig-verwekte ^{hij}-geeft

dat zijn Zoon - eniggeboren Hij heeft gegeven

Hebreeën 11

¹⁷ Door het geloof heeft Abraham,
toen hij verzocht werd,
Isaak ten offer gebracht,
en hij, die de beloften aanvaard had,
wilde zijn **enige zoon offeren**,

Hebreeën 11

¹⁷ Door het geloof heeft Abraham,
toen hij verzocht werd,
Isaak ten offer gebracht,
en hij, die de beloften aanvaard had,
wilde zijn **enige zoon offeren**,

¹⁸ hij, tot wie gezegd was:
Door Isaak zal men van nageslacht van u
spreken. Hij heeft overwogen,
dat God bij machte was hem zelfs
uit de doden op te wekken,

Hebreeën 11

¹⁷ Door het geloof heeft Abraham,
toen hij verzocht werd,
Isaak ten offer gebracht,
en hij, die de beloften aanvaard had,
wilde zijn **enige zoon offeren**,

¹⁸ hij, tot wie gezegd was:
Door Isaak zal men van nageslacht van u
spreken. Hij heeft overwogen,
dat God bij machte was hem zelfs
uit de doden op te wekken,

¹⁹ en daaruit heeft hij hem ook
bij wijze van spreken teruggekregen.

Johannes 3

¹⁶ Want alzo lief
heeft God de wereld gehad,
dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft,
opdat een ieder, die in Hem gelooft,
niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe.

vergl. opzien naar de slang

INA	ΠΑΣ	Ο	ΠΙΣΤΕΥΩΝ	ΕΙΣ	ΑΥΤΟΝ
opdat elke	degene	gelovende	tot-in	hem	
opdat een ieder	die	gelooft	in	Hem	

Johannes 3

¹⁶ Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, **niet verloren ga**, maar eeuwig leven hebbe.

> omkome

ΜΗ ΑΠΟΛΗΤΑΙ

toch-niet ¹(dat)-hij-verloren-zou-gaan~

niet verloren ga

ΑΛΛ ΕΧΗ

maar ¹(dat)-hij-zal-hebben leven aeonisch

maar hebbe leven eeuwig

ΖΩΗΝ ΑΙΩΝΙΟΝ

leven eeuwig

Johannes 3

¹⁶ Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuw-ig leven hebbe.

= het leven van de toekomstige eeuw;
Luc.18:30

ΜΗ ΑΠΟΛΗΤΑΙ

toch-niet ¹(dat)-hij-verloren-zou-gaan~

niet verloren ga

ΑΛΛ ΕΧΗ

maar ¹(dat)-hij-zal-hebben leven aeonisch

maar hebbe leven eeuwig

Johannes 17:

³ Dit nu is het eeuw-ige leven,
dat zij U kennen,
de enige waarachtige God,
en Jezus Christus,
die Gij gezonden hebt.

= de Vader; 17:1

Johannes 3

¹⁷ Want God heeft zijn Zoon
niet in de wereld gezonden,
opdat Hij de wereld veroordele,
maar opdat de wereld
door Hem behouden worde.

toelichting op Joh.3:16

OY	GAP	APECTEILAN	O	ΘEOC	TON	YION	EIC	TON	KOCMON	
niet	want	vaardigt-af		de	God	de	Zoon	tot-in	de	wereld
niet	want	heeft gezonden	-	God	zijn	Zoon	in	de	wereld	

INA	KPINH		TON	KOCMON
opdat	(dat)-hij-zou-oordelen	de	wereld	
opdat	Hij veroordele	de	wereld	